

Plán péče na období 1.10.1999 - 30.9. 2009 pro chráněné území **PODOLSKÝ PROFIL**

Kategorie CHÚ a název: Přírodní památka Podolský profil

Katastrální území: Podolí

Okres: Praha 4

Parcelní čísla, druh pozemku: 1087, 1090 část

(dle vyhlášení)

Vyhlášeno: vyhláškou č.5/1988 Sb.NVP ze 4.7.1988

Vlastník: Česká televize

Uživatel: Plavecký stadion Podolí

Celková výměra: 2,75 ha

Výměra nelesní části: 2,75 ha

Magistrát hl. m. Prahy
odbor životního prostředí
Mariánské nám. 2
Praha 1 18/

Hlavní motiv ochrany:

Geologický opěrný profil k mezinárodnímu stratotypu hranicí silur - devona klasické naleziště zkamenělin. CHÚ zároveň představuje krajinný prvek - rámeček plaveckého stadionu.

Cíl ochrany:

Zachovat geologický profil i naleziště zkamenělin nezarostlé a přístupné.

Charakteristika chráněného území ve vztahu k hlavnímu motivu ochrany:

CHÚ představuje významný geologický profil hranicí silur - devon, který je opěrným profilem k mezinárodnímu stratotypu hranice silur - devon na Klonku u Suchomast, který byl přijat v roce 1972 mezinárodním geologickým kongresem v montrealu. Profil zastihuje větší část mocnosti požárského souvrství (přidolí, silur), lochkovské souvrství (lochkov, devon) a pražské souvrství ve fáci sliveneckých vápenců a dvorecko-prokopských vápenců (prag, devon).

Území je pod názvy Dvorce nebo Dworetz zároveň celosvětově známým nalezištěm zkamenělin, proslaveným J.Barrandem. Řada jim popsaných druhů zde má své typické naleziště. Zkameněliny z této lokality jsou uloženy v mnoha světových muzeích.

Z lomu u Dvorců pocházejí také první paleontologické nálezy z Čech, které popsal jako fosilní zbytky pražský jezuita F.Zeno (1770).

Uvnitř hranic CHÚ vycházejí na povrch pouze požárské, lochkovské a pražské souvrství. Spodní hranice požárského souvrství s kopaninským souvrstvím je dnes zakryta lomovými

haldami jižně od lomu, mimo hranice CHÚ.

Vrstvy siluru (požárské souvrství - přídolí) a devonu (lochkovské souvrství - lochkov a pražské souvrství - prag) tvoří v místě lomu jednoduchou synklinálu, která je porušena radiální tektonikou. Nejstarší odkryté polohy požárského souvrství patří zóně *Monograptus boučeki*. Následuje mocná zóna *Monograptus transgrediens*, kterou vrstevní sled siluru končí. Požárské souvrství je zde vyvinuto jako střídající se polohy tmavě šedých mikritických vápenců s polohami šedých vápenných břidlic. hojně jsou rovněž konkrece tmavě šedých mikritů, kterých přibývá směrem do nadloží. Vápence i břidlice požárského souvrství jsou zde velmi bohaté na nejrůznější zkameněliny - mj. graptoliti. J. Barrande odtud popsal několik desítek odjinud dosud neznámých druhů mlžů a hlavonožců, pro které je CHÚ typickým nalezištěm. Celková zastížená mocnost požárského souvrství se podle Příbyla (1943) pohybuje kolem 15 metrů.

Následuje báze devonu (lochkovské souvrství), která je v podolském lomu definována prvním výskytem graptolita *Monograptus uniformis angustidens* 20 cm pod lavicí zelenavě až žlutavě světle šedých vápenců tvořících mocné lavice. Mocnost těchto světlých vápenců se pohybuje kolem 250 cm. Barrande odsud popisuje velké množství velkých mlžů rodů *Vlasta*, *Vevoda*, *Panenka* aj. Byl zde zjištěn trilobit *Warburgella rugulosa rugosa*. Tento druh indikuje bázi devonu v typické oblasti pražské pánve i v jiných oblastech světa. Významný je také výskyt mlže *Antipleura bohemia*, který je pro bázi devonu typický i v jiných gondwanských pánvích (např. Maroko).

Výše je lochkovské souvrství vyvinuto v podobě světle šedých lavicovitých vápenců až dolomitů asi 350 cm mocných. Mezi podložními vápenci a touto částí profilu je asi 170 cm profilu zakryto sutí. V těchto vyšších vápencích se vyskytuje tentakulit *Paranowakia bohemia*, který je odjinud z pražské pánve znám ze svrchního lochkovu. Vývoj v Podolí tedy představuje velkou redukci sedimentace, kde byl normální vývoj lochkovského souvrství nahrazen světlými sparity.

Další vrstevní sled pokračuje charakteristickými tmavě šedými deskovitými vápenci ve facii radotínských a kosořských vápenců, které výše obsahují rohovce (svrchní lochkovské souvrství). Celková mocnost této části lochkovského souvrství se pohybuje kolem 19 metrů.

Nadloží lochkovu tvoří světle šedé, výše narůžovělé biodetritické slivenecké vápence pražského stupně. Ty obsahují poměrně hojnou trilobitovou a ramenonožcovou faunu. Podle Chlupáče (1953) nepřesahuje mocnost vápenců šest metrů. Směrem do nadloží přechází facie sliveneckých vápenců do facie šedých hlíznatých dvorecko-prokopských vápenců, které obsahují typickou trilobitovou faunu.

V hraničních polohách byla ještě v polovině šedesátých let tohoto století přístupná poloha navětralých vápenců (tzv. bílých vrstev) s bohatou faunou. Část polohy byla odtěžena, aby byla zachráněna v souvislosti s výstavbou plaveckého stadionu. Materiál byl uložen na PřFUK v Praze.

Celková mocnost pražského souvrství není v lomu odkryta a pravděpodobně nebylo souvrství v plné mocnosti na této části vltavského břehu ani zachováno. navíc většina jejich denudačního zbytku byla v minulosti odtěžena na výrobu kvalitního cementu a vápna.

haldami jižně od lomu, mimo hranice CHÚ.

Vrstvy siluru (požárské souvrství - přídolí) a devonu (lochkovské souvrství - lochkov a pražské souvrství - prag) tvoří v místě lomu jednoduchou synklinálu, která je porušena radiální tektonikou. Nejstarší odkryté polohy požárského souvrství patří zóně *Monograptus boučeki*. Následuje mocná zóna *Monograptus transgrediens*, kterou vrstevní sled siluru končí. Požárské souvrství je zde vyvinuto jako střídající se polohy tmavě šedých mikritických vápenců s polohami šedých vápnitých břidlic. hojně jsou rovněž konkrece tmavě šedých mikritů, kterých přibývá směrem do nadloží. Vápence i břidlice požárského souvrství jsou zde velmi bohaté na nejrůznější zkameněliny - mj. graptoliti. J. Barrande odtud popsal několik desítek odjinud dosud neznámých druhů mlžů a hlavonožců, pro které je CHÚ typickým nalezištěm. Celková zastižená mocnost požárského souvrství se podle Příbyla (1943) pohybuje kolem 15 metrů.

Následuje báze devonu (lochkovské souvrství), která je v podolském lomu definována prvním výskytem graptolita *Monograptus uniformis angustidens* 20 cm pod lavicí zelenavě až žlutavě světle šedých vápenců tvořících mocné lavice. Mocnost těchto světlých vápenců se pohybuje kolem 250 cm. Barrande odsud popisuje velké množství velkých mlžů rodů *Vlasta*, *Vevoda*, *Panenka* aj. Byl zde zjištěn trilobit *Warburgella rugulosa rugosa*. Tento druh indikuje bázi devonu v typické oblasti pražské pánve i v jiných oblastech světa. Významný je také výskyt mlže *Antipleura bohemia*, který je pro bázi devonu typický i v jiných gondwanských pánvích (např. Maroko).

Výše je lochkovské souvrství vyvinuto v podobě světle šedých lavicovitých vápenců až dolomitů asi 350 cm mocných. Mezi podložními vápenci a touto částí profilu je asi 170 cm profilu zakryto sutí. V těchto vyšších vápencích se vyskytuje tentakulit *Paranowakia bohemia*, který je odjinud z pražské pánve znám ze svrchního lochkovu. Vývoj v Podolí tedy představuje velkou redukci sedimentace, kde byl normální vývoj lochkovského souvrství nahrazen světlými sparity.

Další vrstevní sled pokračuje charakteristickými tmavě šedými deskovitými vápenci ve facii radotínských a kosořských vápenců, které výše obsahují rohovce (svrchní lochkovské souvrství). Celková mocnost této části lochkovského souvrství se pohybuje kolem 19 metrů.

Nadloží lochkovu tvoří světle šedé, výše narůžovělé biodetritické slivenecké vápence pražského stupně. Ty obsahují poměrně hojnou trilobitovou a ramenonožcovou faunu. Podle Chlupáče (1953) nepřesahuje mocnost vápenců šest metrů. Směrem do nadloží přechází facie sliveneckých vápenců do facie šedých hlíznatých dvorecko-prokopských vápenců, které obsahují typickou trilobitovou faunu.

V hraničních polohách byla ještě v polovině šedesátých let tohoto století přístupná poloha navětralých vápenců (tzv. bílých vrstev) s bohatou faunou. Část polohy byla odtěžena, aby byla zachráněna v souvislosti s výstavbou plaveckého stadionu. Materiál byl uložen na PřFUK v Praze.

Celková mocnost pražského souvrství není v lomu odkryta a pravděpodobně nebylo souvrství v plné mocnosti na této části vltavského břehu ani zachováno. navíc většina jejich denudačního zbytku byla v minulosti odtěžena na výrobu kvalitního cementu a vápna.

Zásadní vlivy lidské činnosti v minulosti:

Tato lokalita byla odkryta lidskou činností - těžbou vápenců ve zdejších lomech. Nejstarší zmínky o těžbě zaznamenává F.Zeno (1770), který „z vápencových lomů za Vyšehradskou branou“ popisuje první zkameněliny. Těžba v lomech pokračovala i v dalších letech a byla ukončena roku 1941. Od té doby dochází k samovolné stabilizaci lomových stěn jejich zasucováním a postupným zarůstáním vegetací.

V šedesátých letech byl budován Podolský plavecký stadion. Vlastní výstavba geologické fenomény nijak nenarušila. Určité úpravy lokality však představovalo vybudování sítě cest a odpočinkových ploch stejně jako parková úprava a výsadba na některých místech.

Negativní vlivy současnosti a možnosti dalšího ohrožení:

V současné době je území CHÚ v podstatě stabilizované, postupně však dochází k zarůstání profilu a proto je třeba uskutečnit asanační zásahy. Potenciální ohrožení by mohla představovat výstavba objektů situovaná v těsné blízkosti lomových stěn, proto je třeba být v kontaktu se správou Plaveckého stadionu.

Vymezení územních jednotek z hlediska potřeb asanačních zásahů:

Pro potřeby tohoto plánu péče je možno CHÚ rozdělit do tří jednotek - viz mapa:

- 1/ lomová stěna přibližně ve střední části CHÚ
- 2/ plocha v severní třetině CHÚ
- 3/ zbývající plocha CHÚ

Návrhy regulačních a asanačních opatření ve stanovených jednotkách:

a/ jednorázové zásahy

Plocha č.1 - odstranit převážnou část dřevin a křovin, aby byl obnažen geologický profil

Plocha č.2 - zde jsou vzrostlé exempláře dřevin, které zakrývají pohled na důležité části geologického profilu, proto je třeba odstranit většinu vzrostlých exemplářů stromů a částečně i křoviny. Konkrétní jedinci byli označeni v rámci pochůzky se zástupci organizace, která bude realizovat asanační zásah.

Plocha č.3 - výběrově budou z této plochy odstraněny některé stromy a křoviny - konkrétní opatření budou dohodnuta v rámci terénní pochůzky.

b/ pravidelně prováděné zásahy

Bude třeba sledovat stav zarůstání lokality a dle potřeby odstraňovat nálet dřevin a křovin.

Návrhy na doplnění označení a vymezení hranic CHÚ:

CHÚ je vymezeno dobře a v současné době nejsou návrhy na doplnění označení.

Návrhy na opatření k vědeckému a kulturně osvětovému využití:

Vzhledem k tomu, že se jedná o značně frekventované a dobře přístupné CHÚ, je zde třeba instalovat vysvětlující texty, přičemž jednu tabuli by bylo vhodné umístit poblíž profilu, druhou pak naopak v prostoru hlediště tak, aby zájemci mohli získat celkový přehled o lokalitě.

Předpokládané náklady:

Jednorázový zásah je finančně značně náročný a vyžádá si částku nejméně 100 000.-Kč.
Pravidelně opakované zásahy budou vyžadovat částku cca 10 000.-Kč ročně.
Realizaci a instalaci vysvětlujících textů je možno odhadnout asi na 20 000.-Kč.

Navržené zásahy realizuje:

Organizace Brontosaurus Praha.

Kontrolu realizace plánu péče provede:

AOPK ČR a OŽP MHMP

Odborné sledování změn v souvislosti s provedenými zásahy zajistí:

AOPK ČR středisko Praha

Použité podklady:

RNDr. Jiří Kříž CSc.: Inventarizační průzkum CHPV Podolský profil - geologie, 1991
rezervační kniha

Zpracoval:

RNDr. Jan Němec, AOPK ČR středisko Praha 1.3.1997, aktualizováno 15.9.99

Vyjádření AOPK ČR:

S předloženým plánem péče souhlasíme.

Razítko a podpis:

Magistrát

hlavního města Prahy
odbor životního prostředí

dle rozdělovníku

Váš dopis/ze dne

Naše značka

MHMP/OŽP- 34 333 VIII/1764 99/N8

Vyřizuje/linka

dr.Němec/4437 6 -

Praha

27.9.99

Věc: Oznámení o schválení plánu péče

Oznamujeme Vám, že OŽP MHMP jako příslušný orgán ochrany přírody schválil ve smyslu ustanovení § 38 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění **plán péče** pro zvláště chráněné území **přírodní památka Podolský profil**, které bylo vyhlášeno vyhláškou NVP č.5/1988 Sb. NVP z 4.7.1988. Plán péče je schválen na období deseti let.

Děkujeme vám za pochopení, s přáním další dobré spolupráce

Ing. Kateřina Vaculová
vedoucí odboru

Magistrát hl. m. Prahy
Mariánské nám. 2
Praha 1 166/

Příloha: plán péče

Rozdělovník:

1/ vlastníci a nájemci pozemků

Česká televize, Na hřebenech II, 140 00 Praha 4

Bodenlosová Magda, Kovařovicova 1137/6, 140 00 Praha 4

Rentalkon a.s., V Chotejně 1297, 100 00 Praha 10

2/ na vědomí:

městská část Praha 4; - životní prostředí

AOPK ČR středisko Praha, Řetězová 3, 110 00 Praha 1

Kališnická 4, 130 00 Praha 3

OŽP MHMP VII, V